

EDİTÖRDEN

Adli Tıp Bülteni, TÜBİTAK (Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu) tarafından Türk Tıp Dizinine alınmıştır. Bir yılı yeni aşan danışmanlı süreli yayımızın bu başarısını sizlerle paylaşmaktan kıvançlıyız. Adli Tıp Bülteni'ni çıkarmaya karar verdiğimizde ulaşmak istediğimiz ilk hedefi yakaladık. Ancak bu niteliğini kaybetmeden aynı canlılık ve değerle yayın yaşamını sürdürebilmesi ve uluslararası dizinlere kabulü için çabalarımızı yoğunlaştırmamız gerektiğine inanıyoruz.

Adli Tıp Bülteni'nde, bu sayıdan itibaren daha önceki içeriğine ilaveten "Dosya" adı altında bir bölüm yer alacaktır. Bu bölümde yer almasını istediğiniz konu başlığı önerilerinizi bekliyoruz. Önerilen konularda davetli yazarlarca kaleme alınmış yazıların yanısıra aynı konuda sizlerin deneyim ve bilgi birikimlerinizi bizlerle paylaşmanızı diliyoruz. Bu sayımızda "Dosya" bölümünde ATUD'un TTB işbirliği ile yürüttüğü Avrupa Konseyi destekli "Pratisyen Hekimlerin Adli Tıp Eğitimi" konulu proje ile ilgili çalışma raporunu ve "Adli Tıp Meslekte Yeterlilik Kurulu Oluşumu" çalışma toplantısında tartışılarak ortaklaştırılan önerileri bulacaksınız. 1997'nin son sayısında ise "Haklar" başlığında davetli yazarlarca kaleme alınmış yazılar yer alacak.

Değerli meslekdaşlarımız, yayın kurulumuzda daha önceden görev alan ve ayrılan meslekdaşlarımıza katkıları nedeni ile teşekkür ederiz. Bu sayımızdan itibaren yayın kurulumuzda yeni yer alan arkadaşlarımızın özveri ile ekip içi gönüllü çalışma ilkeleri doğrultusunda çalışacaklarına inanıyor, aramıza hoş geldiniz diyoruz.

Bültenimizin editörler ve yayın kurulu olarak hazırladığımız basım takvime koşut çıkamamasının ne-

denlerini sizlerle bu satırlarda paylaşarak katkılarınızı bekliyoruz.

Bildiğiniz gibi daha önce ATUD'a ait posta kutusunun ortak kullanılmasının yararlı olacağı düşünülerek yazışma adresi olarak bu posta kutusu kullanılmakta idi. Ancak iletişim hızının aksaması ve zaman zaman istenmeyen kesintilerin yaşanması nedeni ile yazışma adresimizi değiştirdik. Bundan böyle göndereceğiniz yazılarınızı lütfen yeni adresimize yollayınız.

Yeni yazışma adresimiz: Doç.Dr. Şevki Sözen İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı 34390 Çapa İstanbul

Danışma kurullarımızda çalışmayı kabul eden bazı değerli meslekdaşlarımız yoğun iş tempoları nedeni ile olsa gerek, değerlendirme raporlarını geciktirmektedir. Bu gecikmeleri en aza indirebilmek için değerlendirme süresine bir sınır koymaya karar verdik. Değerlendirme formlarında da bunu belirttik. Bu süre içinde değerlendirme raporları elimize geçmediğinde üçüncü bir danışmana başvurmaya karar verdik.

Danışman değerlendirme raporlarında önerilen düzeltmeleri bazı yazar meslekdaşlarımız da bize iletmede gecikmektedir. Birden fazla düzeltme önerisi olan yazıların kabul ve basım aşamaları da doğal olarak gecikmektedir. Bu gecikmeleri önlemek üzere yazarların düzeltme sürelerini de sınırlamaya karar verdik. Hazırladığımız yeni düzeltme formlarında bu belirtilmiştir. Bu konulara özen gösterilmesi çalışmalarınızın zaman kaybetmeden meslekdaşlarımız tarafından paylaşılmasına olanak sağlayacaktır.

Serpil Salaçin
Editor

EDITORIAL NOTES

Science and Technology Council of Turkey included The Bulletin of Legal Medicine in its index. Now, the Bulletin has an opportunity to reach you via network inside the Council pages. At the beginning of the publication, this was the first obstacle of us. Achievement at the half of second year is encouraging. We are delighted to share this honour with you.

The Bulletin has a new section called "File". We are inviting you to share your experience and perspectives in the new section. The midterm report of a training project and National and International Attitudes Towards the Post-graduate Certification of Forensic Medicine, Post-graduate Curriculum of Forensic Medicine, Forensic Medicine Boards have

been published in the first two "File", in this issue. The project, Training of General Practitioner in Forensic Medicine, has been co-ordinated by Turkish Medical Association and The Society of Forensic Medicine Specialists. Aims of the project were promoting sensitivity and awareness in Human Rights issues. European Council has supported this national project financially. Human Rights will be the next to be discussed in the new section "File".

We have renewed the publication process, enable to publish the issues of the Bulletin of Legal Medicine in precise time. The times for peer-reviewing and also author's corrections are limited. The postal delays have taken into consideration in decision of the period.

The member in publication committee has changed. We wish to thank to our colloquies' works in the previous publication committee. New bloods have come to the Publication Committee by our new joint members. We congratulate them and wish successful team work.

Please note the new address of the Bulletin. Please use our new address for all communications.

New Address:
Doç.Dr. Şevki Sözen
Medical School of Istanbul
34390 Capa - Istanbul
Turkey

Serpil Salaçın
Editör

EDITORIAL

Summer 1997 ended leaving a great prospect for me. It was full of professional tastes. Meeting old friends and new colloquies was the best refreshment for me.

I would like to share with you some aspects of my visits to UK. It lasted 8 weeks.

I appreciated to the British Council for excellent arrangement of program and supporting me by a grand.

The British Council International Seminar held in Durham. "The Second International Seminar on Advancing the Scientific Investigation of Crime" (Reference 97021) held in Durham, on 6 to 18 July 1997. I have invaluable experiences during the seminar. It was not only related to the scientific approaches but also cultural, historic and traditional tastes.

Twenty five countries were represented by forty five participants. It was a pleasure to meet the persons coming from different part of the world with varies experiences, share the unique problems on the discussing topics. I have tried to give my brief comment on the scientific part of the events. I would like to give my impressions in five main topics.

1. Modern Policing and Forensic Sciences;

The importance and the place of the Forensic Scientists in achievement to the basic human needs were discussed deeply. It was not a new perspective but it was impressive to see how many persons share the same idea.

2. Scientific Support Department;

The roles and the expecting structures of the scientific support departments for Forensic Sciences were evaluated by most of the lecturers and the participants. This was kind of wish for many countries, even partly for UK. The topic has motivating power for all of us.

3. Scene of Crime;

The importance and the necessity of Crime Scene Investigation were noticed and it was defined as a key for the prevention of the violence and the main source for reliable evidences. It is obvious that this fact accepted widely but applied scarcely to the daily life in most country like in Turkey. During our professional

life we try to explain this reality to our community and the members of our professions but it is still not accepted bravely. It is unbelievable but sometimes these ideas called as an utopia.

4. Specialist;

The importance and the necessity of the varies specialists were strongly mentioned. Training methods and the quality of them discussed. Qualification of the specialists and relation with the quality of the scene investigation discussed.

5. Investigative Aids;

It was very important part of the seminar. It was the time to meet computer based investigation, databases for DNA, foot wear, offender profiling etc. Every topic has related computer science lectures and show. It helped most of us to try to reach the dimensions of sciences.

6. Facilities;

The most valuable facilities that we have all participants and the lecturers prepared detailed future readings materials reflect immense works. LCD projectors, video shows and hand- outs were excellent. Workshops and visiting computer centers were changed our perspective while we felt our selves familiar on these immense high technology.

The next stop was visiting University of Dundee. Ten days stay in Dundee and visit the Department of Forensic Medicine in University of Dundee was great pleasure for me. It was exceptional opportunity to spend such a short period with Professor Pounder and his colloquies. My visit also was excellent incident to review our last collaboration on continuing education. We searched for new areas for future partnership. Agreements on creating proposals for training and research programs were invaluable. The richness of the library in the department is fascinating.

I also have a chance to spend some time with his research assistants. Let me introduce you some of the young research assistants in his team. Briefly. Ph.D. Student Xing-Xang-Deng was at the final term in his thesis. It is about the new methods to find out quantity of hair and urine levels of the steroids in evaluation some kind of drug addicts. Ph.D. Student Claire Woodfield, she was working to modify atomic

absorption methods in measuring the strontium levels in drowning cases. Ph.D. Student Collin A.S. Senevirante has still continued to add new quantifying methods for Forensic Entomo-toxicology. He has worked on measurement of Paraquat and its metabolites in larvae taken from the putrefied bodies. Law Ph.D. Student Reacheel Izard, she has reviewed excessive amount of references on Human Rights to pay great attention. Her approach to Human Rights' issues and proposals on training methods for law and medical students promised for the future of human dignity.

I have also astonished by professor Pounder and his family's hospitality. They introduced me to the local culture and history.

Dr. Mike Baxter, the head of the Forensic Laboratories in Dundee Police Department, was very kind and experienced scientist. Their available facilities and daily activities and the applied procedures are breath taking. He invited experienced Turkish scientists for short-term visit, minimum three months, for advance training programs and short term studies in

Forensic Serology.

I would like to write for you my next visiting stops to University of Teessidej, University of Leeds, University of Derby and some Departments of London University.

I wish I could give you some idea about my visit. I am open to give every kind of documents to my colloquies if they are interested. Please do not hesitate to write me.

Serpil Salaçin
Editor

My personal communication address:

Professor of Forensic Medicine,
Head of The Dept. of
ForensicMedicine,
Medical Faculty,
University of Dokuz Eylül,
35340 Izmir, Turkey

Tel: 90 232 277 7777

Fax: 90 232 2590541

EDİTÖRE MEKTUP

SORUMLULUKLARIMIZ VAR...

Ben çocuk haklarının durumu ile adli tıbbın durumunu biraz birbirlerine benzetiyorum. Her ikisi de vazgeçilemeyecek kadar önemli ve yaşamsal değerde kavramlar ve konular olmasına karşın toplumda büyük bir çoğunluğun ne olduklarından haberleri bile yok. Bu çoğunluğun içine konuyla ilgili kişilerin de girmesi başka ilginç bir boyut. Örneğin; Adli Tıp konusunda doktorların bilgisi yok. Haberleri yok demiyorum çünkü özellikle mecburi hizmete gidenler ilk günden başlayarak Adli tıpla birlikte yaşamayı öğreniyorlar. Çocuk Haklarından ise Adli Tıp camiasının haberi yok. İstanbul'da yaşayan Adli Tıbcıların bulunduğu bir ortamda yaptığım iki soruluk mini anket bana bilimsel olmasa da çocuk haklarının bilinmediği verisini sunmaya yetti. Bundan hareketle bilgisi yok diyorum. Bilgisi olanlar kendilerini bu durumdan tenzih edebilirler.

Bu iki durum da ilginç olmanın yanısıra bazen de acıklı sonuçlara yol açıyor. Sizi, hafızalarınızı çok zorlamayacak kadar yakın zamanda olmuş, bugün hala devam etmekte olan Manisa davasını hatırlamaya davet ediyorum. Neydi Manisa davası ? Bir grub çocuk (yani 18 yaşından küçük olanlar; *Çocuk hakları madde 1*) duvarlara afiş asmaktan dolayı polis tarafından evlerinden ve okullarından alınarak (İfade özgürlüğü -*Çocuk hakları madde 13*) gözaltına alınıyorlar ve tu-

tuklanıyorlar. Bu arada polisler tarafından da işkenceye maruz kalıyorlar (İşkence görmeme-*Çocuk hakları madde 37*) Mahkemeler sürüyor, çocuklar tutuklu olarak kendilerine yöneltilen suçlamanın sonuçlarını bekliyorlar ve bu arada işkence eden polislerden de şikayetçi oluyorlar. Mahkeme sonucu, çocukların beşi hariç diğerleri salınverdi ve bu çocuklar ondan sonra polisleri şikayet ettiler. Bize işkence edildi dediler. Hepingizin bildiği o inanmadığınızı, en azından benim inanmadığım sonucu yine tekrarlayayım. İşkence ettikleri o denli bariz ve belliyken bu polisler beraat ettiler. Tekrarlamıyorum, çünkü biliyorsunuz. Ama nedenini biliyor musunuz.? Bilmiyorsunuz. Ben söyleyeyim. Adli tıp raporu yüzünden. Evet yanlış duymadınız; Adli Tıp raporu yüzünden. Çocukları bir sağlık ocağına götürün polis oradaki iki pratisyen hekimden günlerce şiddete maruz kalan çocuklar için hayır işkence görmemişlerdir raporu almış, daha doğrusu o doktorlar o raporu verme aymazlığında bulunmuşlar ve çocuklar yaşanan bir dolu olayda başka doktorlardan gerçeğin saptandığı raporlar almalarına karşın bildiği gibi mahkemenin ilk raporu en önemli ve bağlayıcı kabul etmesinden dolayı polisler suçsuz bulunarak beraat ettiler. İşte bu durum da beni bu konuda yazmaya zorladı. Umarım okuması gerekenler okur, anlaması gerekenler anlar.

Kişilerin hakları vardır. Bu altın cümlemin bir altın cümlesi çocukların da hakları vardır. Bu haklar bizi yani bu derginin hedef grubu olan Adli Tıp camiasını

çok ilgilendirir. Öyle durumlar olur ki Adli rapor belirleyici ve o olayın en önemli bulgusu olur. Neden sadece belli konularda yoğunlaşmanın ve başka disiplinlerle işbirliği yapmamanın bir gelenek şekline dönüştüğü Adli tıp camiasında yapılan işin önemi ve sosyal boyutu belki de kapalı bir ortamda yaşamaktan kaynaklanarak gözardı edilir. Ancak bence bu durum yapılan işin nesnel boyutu kadar önemlidir. Özellikle son yıllarda öyle ya da böyle değişimlerin yaşandığı Adli tıp camiasında değerlerin oturması için sosyal boyut gözardı edilmemelidir. Kişisel izlenimlerim çok boyutlu olamayan uzmanlık öncesi eğitimin ağırlıklı etkisiyle özellikle uzman arkadaşların sadece yaptıkları işi nesnel olarak değerlendirmeyi yeterli saydıkları şeklinde. Doğru-yanlış tartışılır. Ama Adli Tıp camiasının salt rapor vermekten çok daha önemli işlevleri var. Bugünün Türkiye'sinde bunun önemi gözardı edilmemelidir. Ama bu işlevlerin yerine getirilebilmesi için de bu camia mensuplarının yaklaşımlarında diğer bilim dallarına ve konularına özellikle de sosyal bilimlere kulaklarını açmaları gerekmektedir.

Bugün yaptığımız işin felsefesini tartışacaksa referans alacağımız 2 temel kaynak var. Bunlar İnsan Hakları Sözleşmesi ve Çocuk Hakları sözleşmesi. Kadın Hakları içinde bu ikisi kadar belirleyici olmasa da Pekin deklarasyonunu ekleyebiliriz. Bizim çalıştığımız kuruluş veya sınıflarımız ne olursa olsun sadece salt Adli Tıp Uzmanı olarak yaptığımız işi niye yapıyoruz diye sorguladığımızda hakların korunması cevabı geliyorsa bu yazıyı okumaya devam edin. Eğer bu cevap öncelik sıranızda aşağılarda bir yer alıyorsa o zaman kaygılarımızın farklılığından dolayı okumak zorunda değilsiniz, hatta daha ileri giderek bu yazı sizi sıkabilir.

Çocuk Hakları birinci maddesi 0-18 yaş arasındaki herkesi çocuk olarak kabul ediyor ve iki temel kavramın altını çiziyor. Bunlar ;

-Çocuğun birey olarak var olduğu ve hakları bulunduğuna,

-Çocuğun yararları ilkesinin temel ilke olarak değerlendirilmesi gerekliliği,

Çocuk Hakları Sözleşmesi hangi yaşta olursa olsun bütün insan varlıklarına tanınan hakları, işkenceye karşı koruma, bir isim ve tabiyet edinme v.b. hakları teyit eder ve bunları yansıtır.

Sözleşme çocukların yaşama, gelişme, anne-babasıyla yaşama, düşüncelerini açıklama, her türlü kötü

muameleden korunma, sağlıklı şekilde yaşama ve her türlü cinsel sömürden korunması gerekliliğinden bahsetmektedir.

Bugün Türkiye Çocuk Hakları Sözleşmesini imzalamış ve onaylamış ülkeler içerisinde bulunmaktadır. Zaten dünyada sadece imzalamamış iki ülke bulunmaktadır. Ancak bugün sözleşmeye uygun olarak kanunlarımızda ya da çocuklara yaklaşımımızda hiçbir değişikliğin yapılmadığını da gözardı etmemek gerekir. Her ne kadar bazıları yapılan değişiklikler olduğunu söylüyorsa da bu değişikliklerin olması gerekenlerin yanında sembolik bile diyemeyeceğimiz sayıda olduğunun da altını çizmek gerekir. Bu kısacık bilgi bile en azından Çocuk Hakları sözleşmesinden haberdar olmanızı sağlamaktadır.

Yazıyı okuyanlar içerisinde - Peki tüm bunlarla bizim ne ilgimiz var gibi soruların oluştuğunu sezer gibiyim. Adli Tıp camiasında olan herkesin ister üniversitede eğitim ağırlıklı bir program içerisinde yer alsın, ister Adalet Bakanlığına bağlı uygulama ağırlıklı çalışsın yaptığı işin felsefesini sorgulaması gerektiğini ve ilk soru olarakta neden ben bu işi yapıyorum sorusuna cevap vermesi gerektiğini düşünüyorum.

Adli Tiptaki her uygulamanın çok önemli bir etik boyutu bulunmaktadır. Bence yaptığımız her işleminde kanun boyutundan daha önde gelen bu boyutun irdelenmesinde büyük yarar bulunmaktadır. Perine muayeneleri ve işkence görüp görmediğinin saptanması işlemleri bunlara çok iyi bir örnektir.

Ancak yaptığımız işin felsefesini tartışmayı düşünme aşamasına gelmemiz için bence vakit gelmiştir, hatta geçmektedir. Özellikle genç arkadaşların olaylara bu anlamda yaklaşmaları ve bugün varolan görüşlerin alternatiflerini üretmeleri gerekmektedir. Bugünün Türkiye'sinde Adli Tıp raporları mahkemeleri belirleyici bir konumda ise ve yaşanan sayılamayacak kadar hakların ihlalleri sözkonusuysa ve bunlar içerisinde çocuklarımız bile harcanıp gidiyorsa o zaman bu Adli Tıp uzmanlarından biri olarak bir an durup kendinize sorun.

-Ben bu sorumluluğum için yapmam gereken her şeyi yapıyor muyum?

Evet, lütfen bir an durun ve bu soruyu kendinize sorun. Çünkü bu soru çok önemli bir sorudur.

Saygılarımla,

Prof. Dr Oğuz POLAT